T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2019/852
KARAR NO : 2019/851
KARAR TR: 23.12.2019

ÖZET : Davalı idarenin sorumluluk sahasında kalan yolda meydana gelen kaza nedeniyle oluştuğu öne sürülen zararın tazmini istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

KARAR

Davacı : Y.A.
Vekili : Av. B.A.
Davalı : Malatya Büyükşehir Belediye Başkanlığı
Vekili : Av. F.D.

O L A Y: Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; müvekkilinin 10.3.2016 tarihindesevk ve idaresindeki 44 FU 108 plakalı aracıyla, Malatya İli, Şehir merkezinden, Orduzu Köşebaşı Mahallesi istikametine doğru seyir halindeyken, Çınar Sokakta bulunan evinin önüne geldiğinde direksiyon hakimiyetini kaybederek önce yolun sağındaki telefon direğine , sonrasında park halindeki 44 EE 181 plakalı araca çarpması sonucu maddi hasarlı trafik kazası meydana geldiğini, kazanın yaşandığı yerde belediyece yürütülen yol sıcak asfalt çalışması olduğu yolun asfatlanmak üzere kazıldığını, kazılan eski asfaltın yol üzerinde bırakılarak kazaya sebebiyet verecek şekilde yol üzerinde araç trafiğini engellediğini, gerekli emniyet ikazları koyulmak suretiyle işaretlenmediğini, müvekkilinin kendisine ait şeritte gelmekte olduğunu, yolun o kısmının trafiğe kapatılmadığını, meydana gelen kaza sonrasında tespit neticesinde müvekkiline ait 44 FU 108 plakalı araçta 7.325,00-TL zarar belirlendiğini, bu hasardan Malatya Battalgazi Belediyesinin %75 oranında 5.493,75-TL'lik kısmında aslı kusurlu olduğunu, bu nedenlerle kusur oranlarına göre 5.493,75 TL'lik kısmın olay tarihi olan 10.3.2016 tarihinden itibaren fazlaya ilişkin haklar saklı kalmak kaydıyla yasal faiziyle birlikte davalıdan tahsiline ve Malatya 2. Sulh Hukuk Mahkemesince açılan delil tespiti davasının yargılama giderlerinin davalıdan tahsili istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

Malatya 1. Asliye Hukuk Mahkemesi : 23.10.2018 gün ve E:2017/75, K:2018/370 sayı ile, yapılan yargılama ve toplanan deliller hep birlikte değerlendirildiğinde; tespit dosyası üzerinden alınan bilirkişi raporu ile 27.8.2018 tarihli raporun birbiri ile uyumlu olduğu, mahkemelerince alınan bilirkişi raporlarının denetime ve hüküm kurmaya elverişli olduğu kabul edilerek davacının zararının oluşmasına sebebiyet veren davalıdan kusuru oranında zararının tazminine karar verilmesi gerektiği kanaatiyle dava dilekçesindeki talep ile bağlı kalınarak 5.600 TL'nin 10.3.2016 olay tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte, davalıdan alınarak davacıya verilmesine karar verilerek, davanın kabulüne karar vermiş, bu karar davalı vekili istinaf isteminde bulunmuştur.

Gaziantep Bölge Adliye Mahkemesi 17. Hukuk Dairesi21.1.2019 gün ve E:2019/124, K:2019/93 sayı ile, Malatya Büyükşehir Belediyesi kamu tüzel kişisi olup, kamu hizmeti görmekle yükümlü bulunması nedeniyle kamu hizmeti sırasında verdiği iddia olunan zararlardan dolayı oluşan sorumluluğu özel hukuk hükümlerine tabi olmadığı, Kamu tüzel kişilerinin yasalar tarafından kendilerine verilen görev ve yetkilerin kullanılması sırasında oluşan zararlar, niteliği itibariyle hizmet kusurundan kaynaklanan zararlar olup bu zararların tazmini amacıyla anılan idarelere karşı hizmet kusurlarına dayalı olarak İdari Yargılama Usulü Hakkındaki Kanun'un 2. maddesi hükmü uyarınca idari yargı yerinde tam yargı davası ikame edilmesi gerektiğinden, mahkemece, hizmet kusuruna dayanılarak kusur raporunda kusur izafe edilen Malatya Büyükşehir Belediyesi aleyhine adli yargı yargı yolu bakımından görevsiz bulunduğu halde yazılı olduğu şekilde karar verilmesi yerinde görülmediği gerekçesiyle, davalı vekilinin istinaf başvurusunun kabulü ile ilk derece mahkemesi kararının HMK'nun 353/1-a,4 maddesi uyarınca kaldırılmasına, dosyanın davanın yeniden görülmesi için mahalline iadesine kesin olarak karar vermiştir.

MALATYA 1. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ9.3.2019 gün ve E:2019/6, K:2019/256 sayı ile, davaya konu olayın hizmet kusurundan kaynaklanması nedeniyle, hizmet kusurundan kaynaklanan davalarda 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 2. maddesi uyarınca idari yargı yerinde tam yargı davası ikame edilmesi gerektiğinden, hizmet kusuruna dayanılarakaçılan davada mahkemelerinin görevsiz olduğu gerekçesiyle, davanın yargı yolu bakımından HMK 114/1-b ve HMK 115/1.Maddesi uyarınca usulden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez aynı iskemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

MALATYA İDARE MAHKEMESİ1.11.2019 günve E:2019/771 sayı ile, dava konusu uyuşmazlığın 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun uygulanmasına ilişkin bir tazminat davası olduğu, anılan Kanunun 110. maddesi uyarınca davanın görüm ve çözümünde adli yargı mercilerinin görevli olduğu gerekçesiyle, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesi'nin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Hicabi DURSUN'un Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan23.12.2019 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davalı idarenin sorumluluk sahasında kalan yolda meydana gelen kaza nedeniyle oluştuğu öne sürülen zararın tazmin edilmesi istemiyle açılmıştır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı; 10. maddesinde, yapım ve bakımdan sorumlu olduğu yolları trafik düzeni ve güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmanın, gerekli görülen kavşaklara ve yerlere trafik ışıklı işaretleri, işaret levhaları koymak ve yer işaretlemeleri yapmanın Belediye Trafik birimlerinin görev ve yetkileri arasında olduğu belirtilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fikra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"; Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" denilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, davacının aracıyla seyir halindeyken kaza yaptığı, bu kaza neticesinde oluştuğu önesürülen zararın tazmini talebiyle bakılan bu davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: "… Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir…" (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fıkrasında " Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta Mahkememiz olmak

üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Bu durumda,2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle davanın görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu dolayısıyla, Malatyaİdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile, Malatya 1. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen 29.3.2019 gün ve E:2019/6, K:2019/256 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Malatyaİdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile, Malatya 1. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen 29.3.2019 gün ve E:2019/6, K:2019/256 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 23.12.2019 gününde Üye Ahmet ARSLAN'ın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Hicabi	Şükrü	Mehmet	Birol
DURSUN	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye
Aydemir	Nurdane	Ahmet
TUNÇ	TOPUZ	ARSLAN

KARŞI OY

İdarenin kendi kuruluş kanununda belirlenen ve 2918 sayılı Kanun'da tekrarlanan görevlerinden, yani; yol yapım, bakım, işletme, trafik güvenliğini sağlama şeklinde yürütülen kamu hizmetlerinden kaynaklanan hukuki sorumluluğunun idare hukuku ilke ve kurallarına göre belirlenmesi; uyuşmazlığın, özel hukuktaki araç işletenin hukuki sorumluluğundan değil, davalı idare tarafından görevlerinin tam ve eksiksiz yerine getirilmediği, dolayısıyla yürütülen hizmetlerin kusurlu işletildiği, meydana gelen zararda hizmet kusuru bulunduğu iddiasından kaynaklanması karşısında uyuşmazlığın çözümünün idari yargının görevinde bulunduğu sonucuna ulaşıldığından, uyuşmazlığın çözümünde adli yargıyı görevli kabul eden çoğunluğun kararına katılmıyorum.

ÜYE
Ahmet ARSLAN